

Paphiopedilum charlesworthii (Rolfe) Pfitzer

Sectie: *Neuropetalum*
Subgenus: *Otopedilum*
Syn.: *Cypripedilum charlesworthii*

Deze sporadisch verkrijgbare soort is zeer mooi van bloemvorm en behoort tot de groep van de enkelbloemigen. *P. charlesworthii* is voor het eerst tentoongesteld in september 1893 op de bijeenkomst van de Royal Horticultural Society te Londen. De firma Charlesworth & Shuttleworth & Co. showde deze soort. De naam is dan ook geworden *P. charlesworthii*. Eerder genoemde firma heeft de soort naar alle waarschijnlijkheid geïmporteerd uit Birma. Wie de vinder is geweest, wordt nergens vermeld. De onderzoeker Rolfe nam de beschrijving op zich en publiceerde deze in de *Gardeners' Chronicle* 3, 1893, pagina 457.

Vindplaatsen

Birma, in Oost-Birma dicht bij de grens met Thailand, recentelijk Zuid-Birma nabij het kunstgebied van de Indische Oceaan. De eerste vondst werd gedaan 40 km zuidwestelijk van het Inle-meer, op een hoogte van 1500 meter, groeiend in humusklompen op kalksteenrotsen van de berg Arrakan.

Begroeiing is laag geboomte en struikgewas; in halfschaduw is deze soort thuis. Ongeveer 6 jaar geleden werd een nieuwe vondst gedaan, in tegenovergestelde richting 60 km noordoostelijk van het Inle-meer groeiend onder dezelfde omstandigheden als ten zuidwesten van het Inle-meer. Typisch voor beide vindplaatsen is, dat de planten op een bergwand bijeen gevonden werden, terwijl de naburige bergen van eenzelfde samenstelling, geen enkele plant opleverden.

Beschrijving

Blad dun en zacht van structuur, 20 cm lang en 1 1/2 cm breed, voorzien van een sterke middennerf en een puntig uiteind. Kleur bovenzijde groen, onderzijde licht groen, rond de roodbruine nerf gespikkeld. Vanuit de basis (wortelstok) gebogen horizontaal groeiend, aan de basis zeer sterk bezet met roodbruine stippen. Er ontstaan 5 - 6 bladeren voordat de knopaanleg begint.

De bloemstengel is donker roodbruin en behaard, ze draagt 1 bloem die zich 6-8 weken handhaaft. De bloeitijd is december/januari.

De vlag is rond met gewelfde randen; de kleur is donker rose, geheel bezet met rode nerftekening, verticaal uitwaaiierend over de gehele vlag. De laterale sepaal (rugsepaal) is $\frac{2}{3}$ de kleiner, okerkleurig en bezet met rose nerftekening. De petalen staan naar voren gebogen, lengte 5 cm, breed 1 cm, kleur een bruine lijnvormige nettekening op een okerkleurige ondergrond; uiteinde stomp afgerond.

De lip (schoen) is klein van stuk, vanuit een puntige onderzijde naar boven breed uitwaaiierend; de brede lobben aan de bovenzijde omsluiten de stempelzuil; de kleur is gelijk aan die van de petalen, bijna egaal met een weinig zichtbare verticale tekening.

Het staminodium is wit van kleur, onder hoefvormige gesloten, oppervlak glanzend wit met in het centrum een helder groen uitstekend hoortje. Aan weerszijden van de stempelzuil bevindt zich een stuifmeelklompje, geel van kleur.

Cultuur:

P. charlesworthii stelt nogal wat eisen waaraan voldaan moet worden, wilt u een optimale groei bereiken. Het is een plant die zich thuis voelt in de gematigde kas, het liefst op een schaduwrijke,

Foto J.C. Koelwijn

koele plaats. De behoefte aan luchtvochtigheid is hoog, toch moet de plant kunnen opdrogen voordat weer water gegeven wordt.

De luchtvochtigheid in de nacht moet minimaal 90% zijn, overdag mag die teruglopen naar 70 - 60%.

De nachttemperatuur moet minimaal 14°C zijn, maar nimmer hoger dan 16°C. De dagtemperatuur mag oplopen tot 25°C. Vermijd hogere temperaturen.

De lichtbehoefte is 60% (gemeten daglicht).

Voor huiskamerkwekers is deze soort niet aan te bevelen.

Op- of verpotmengsel (uit eigen ondervinding):

- 4 delen middel fir bark of gelijkwaardige barksoort,
- 2 delen meranti- of notehoutschaafsel of Dicksonia,
- 2 delen bimskies (middel) of mergelbrokjes (fijn),
- 1 deel sphagnum zoutvrij,
- 1 deel piepschuimvlokken of -korrels.

Verpotten binnen 2 maanden na de bloei en nabehandelen volgens artikel in Orchideeën, juni 1983, pagina 96.

Bemesting: Summier, eens per 3 maanden Peters 10-30-20: 1 gram per liter water (bladbemesting) of organisch b.v. visemulsie; normale aangegeven dosering.

Alleen toepassen in de groeiperiode, maart tot november. Verpotten alleen dan wanneer de plant uit de pot dreigt te barsten.

J.C. Koelewijn
februari 1984